Curs-conferință cu tema *L'évolution de la terminologie roumaine sous l'influence du français.*

Conf. Dr. Drs. Alice TOMA, lector de limba română la Universitatea Liberă din Bruxelles, a susținut în data de 5 decembrie 2016, în cadrul Lectoratului de română coordonat de Conf. Dr. Roxana BÂRLEA, un curs-conferință intitulat ***L'évolution de la terminologie roumaine sous l'influence du français***.

Terminologia științifică românească modernă are bazele în dezvoltarea limbii române literare din secolul al XIX-lea. Studierea acesteia se încadrează pe făgașul științei terminologice din ultimul secol, ce se consituie treptat-treptat pornind de la terminologia clasică (Wüster 1931) până la studiile recente de socioterminologie (Gaudin 2003), de teorie communicativă a terminologiei TCT (Cabré 1998, 2005); de terminologie cognitivă (Depecker 2002) sau de terminologie variationistă (Bertaccini et al. 2006). Este de subliniat în acest context contribuția școlii românești de terminologie, reprezentată, între altele, de Școala de la București condusă de D-na Profesor Angela BIDU-VRĂNCEANU prin terminologia „externă" și terminologia discursivă (ABV 1993, 2000, 2007, 2010; A. Toma 2006, 2009). Acesteia i se adaugă contribuții individuale demne de consemnat: Ioana Vintilă-Rădulescu, Florin Teodor Tănăsescu (TERMROM), Solomon Marcus (metafora), Gleb Drăgan (dicţionar), Alexandra Cuniţă, Corina Lascu-Cilianu, Doina Bejan, Silvia Pitiriciu (etimologie), Doina Butiurca, Mariana Bara (normativă), Petre Gheorghe Bârlea (terminologie diacronică).

Interesul pentru aspecte diacronice în descrierea terminologiilor este o dimensiune recentă a cercetărilor terminologice internaționale și românești. Conferința a abordat această direcție de cercetare de actualitate în terminologia românească, fiind structurată în trei părți: diacronia domeniilor – evoluţia termenilor autonimi; diacronia paradigmatică a termenilor şi mobilitatea denotativă voalată; diacronia sintagmatică şi gradul de specializare sau de „ştiinţificitate" al textelor. Diferenţiată ca obiective şi ca metodologie de terminologia numită „clasică", wüsteriană sau normativă, terminologia abordată aici se caracterizează ca ***descriptiv-lingvistică***, vizând o descriere reală a ***uzajului*** termenului în ***contexte şi texte***. În această interpretare se admite că ***termenul*** nu este în mod real monosemantic (deziderat ideal al terminoligiei „clasice", propriu-zise. Utilizarea lui poate varia în funcţie de texte şi de contexte (de unde şi denumirea de ***terminologie variaţionistă*** sau ***textuală*** v. F. Bertacini şi A. Mateucci 2006: 318 şi celelalte studii din *Mots, termes...* 2006). Metodele de analiză lingvistică care ţin seama de ***variaţia textuală şi contextuală*** sunt ***analiza sintagmatică*** combinată cu ***analiza paradigmatică***, utilizate pentru a stabili ***variaţiile semantice ale termenilor***, cu distanţe mai mici sau mai mari faţă de „nucleul dur" al sensului specializat.

Publicul, alcătuit în principal din studenți și auditori liberi ai lectoratului de română de la Geneva, s-a arătat deosebit de interesat de tema abordată. Au fost lansate întrebări care au permis D-nei Prof. Alice TOMA să detalieze aspecte prezentate inițial în mod succint.

Au fost lansate, de asemenea, noi piste de reflecție. Terminologia diacronică arată cum şi daca istoria se repetă şi în ce măsură mecanismele existente în limbă astăzi pot răspunde provocărilor actuale de înnoire – calc, împrumut – ca la începutul formării terminologiilor româneşti. Este situaţia terminologiilor în formare astăzi similară terminologiilor în formare altădată? În contextul globalizării, o caracteristică a dezvoltării terminologiilor actuale este multilingvismul. Metode a căror importanţă în sincronie este mai greu sesizabilă, devin evidente când sunt puse în valoare de rezultatele obținute în diacronie.